Dz. U. 2026 poz. 1485

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 3 listopada 2026 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie zwierząt

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461 oraz z 2026 r. poz. 912) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), z uwzględnieniem stanu prawnego na dzień 27 października 2026 r. oraz zmian wprowadzonych:

1) ustawą z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. poz. 1696);

2) ustawą z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. poz. 1795);

3) ustawą z dnia 15 maja 2026 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 737);

4) ustawą z dnia 15 maja 2026 r. o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów (Dz. U. poz. 755);

5) ustawą z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. poz. 1005).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

1) art. 2–13 ustawy z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. poz. 1696), które stanowią:

„Art. 2. Podmioty i rolnicy prowadzący w dniu wejścia w życie ustawy działalność, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, mogą ją prowadzić do dnia 31 grudnia 2033 r. na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 3. 1. Podmiotom lub rolnikom, o których mowa w art. 2, przysługuje roszczenie do Skarbu Państwa o odszkodowanie za poniesioną stratę majątkową wynikającą z konieczności dostosowania się do przepisu art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, zwane dalej „odszkodowaniem”.

2. Odszkodowanie obejmuje wyrównanie straty majątkowej, bez korzyści, które podmiot lub rolnik mógłby osiągnąć, gdyby strata nie powstała.

3. Podmiot lub rolnik, o którym mowa w art. 2, prowadzący działalność, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, może na podstawie uzyskanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 1535), prowadzić działalność polegającą na chowie lub hodowli zwierząt innych niż objęte zakazem określonym w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1 w liczbie wyrażonej w dużych jednostkach przeliczeniowych nie większej niż liczba dużych jednostek przeliczeniowych zwierząt wynikająca z dotychczasowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej dla przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W takim przypadku uzyskanie nowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest wymagane.

Art. 4. 1. Odszkodowanie ustala się w wysokości 25 % średniego rocznego przychodu podmiotu lub rolnika, o którym mowa w art. 2, zwanego dalej „wnioskodawcą”, z prowadzonej przez niego działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, w okresie obejmującym lata 2020–2024, który zakończył działalność do dnia 1 stycznia 2027 r.

2. Odszkodowanie ustala się w wysokości 20 % średniego rocznego przychodu wnioskodawcy z prowadzonej przez niego działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, w okresie obejmującym lata 2020–2024, który zakończył działalność do dnia 1 stycznia 2028 r.

3. Odszkodowanie ustala się w wysokości 15 % średniego rocznego przychodu wnioskodawcy z prowadzonej przez niego działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, w okresie obejmującym lata 2020–2024, który zakończył działalność do dnia 1 stycznia 2029 r.

4. Odszkodowanie ustala się w wysokości 10 % średniego rocznego przychodu wnioskodawcy z prowadzonej przez niego działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, w okresie obejmującym lata 2020–2024, który zakończył działalność do dnia 1 stycznia 2030 r.

5. Odszkodowanie ustala się w wysokości 5 % średniego rocznego przychodu wnioskodawcy z prowadzonej przez niego działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, w okresie obejmującym lata 2020–2024, który zakończył działalność do dnia 1 stycznia 2031 r.

6. Do przychodu wnioskodawcy z prowadzonej przez niego działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, nie wlicza się przychodu pochodzącego ze źródeł innych niż działalność polegająca na umieszczaniu na rynku zwierząt futerkowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*), lub produktów pochodzących z tych zwierząt oraz produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego powstałych przy prowadzeniu tej działalności, z której przychód jest udokumentowany dokumentem potwierdzającym ich sprzedaż lub dokumentem właściwym dla prowadzenia rachunkowości rolniczej.

Art. 5. 1. Odszkodowanie przyznaje się na pisemny wniosek wnioskodawcy, złożony do Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) oznaczenie organu, do którego jest skierowany, oraz sprawy, której dotyczy;

2) imię, nazwisko oraz adres wnioskodawcy;

3) informacje o przychodzie, o którym mowa w art. 4;

4) datę zakończenia działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1;

5) numer rachunku bankowego lub numer rachunku prowadzonego przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, na który wypłacone ma być odszkodowanie;

6) datę i podpis składającego wniosek.

3. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające:

1) informacje o przychodzie, o którym mowa w art. 4;

2) datę zakończenia działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, stwierdzoną przez właściwego powiatowego lekarza weterynarii w formie zaświadczenia o wykreśleniu z rejestru, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075).

Art. 6. 1. Decyzję w sprawie odszkodowania wydaje Prezes Agencji.

2. W celu weryfikacji danych zawartych we wniosku Prezes Agencji przeprowadza kontrole lub zleca ich przeprowadzenie.

3. Prezes Agencji wydaje decyzję w sprawie odszkodowania nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Decyzja ta jest ostateczna.

4. Odszkodowanie wypłaca się w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia decyzji w sprawie odszkodowania wnioskodawcy.

5. Jeżeli na dzień wypłaty odszkodowania wnioskodawca posiada zaległości z tytułu należności publicznoprawnych, podlegają one potrąceniu z należnego odszkodowania.

Art. 7. 1. Wnioskodawca w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w art. 6 ust. 1, może wnieść powództwo do sądu powszechnego.

2. Wniesienie powództwa, o którym mowa w ust. 1, nie wstrzymuje wykonania decyzji, o której mowa w art. 6 ust. 1.

3. W sprawach przed sądem powszechnym, o których mowa w ust. 1, Skarb Państwa reprezentuje minister właściwy do spraw rolnictwa.

4. Od pozwu, o którym mowa w ust. 1, nie pobiera się opłat.

Art. 8. Do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 6, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 9. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem roku od dnia, w którym wnioskodawca zakończył działalność, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 10. Roszczenie o odszkodowanie przechodzi na następców prawnych wnioskodawcy.

Art. 11. 1. Pracownikowi podmiotu lub rolnika, o którym mowa w art. 2, z którym rozwiązano stosunek pracy w związku z koniecznością dostosowania się do wymagań, o których mowa w art. 12 ust. 4c ustawy zmienianej w art. 1, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości dwunastomiesięcznego wynagrodzenia, ustalana według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2025 r. poz. 570 i 1661) nie stosuje się.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwraca podmiotowi lub rolnikowi, o którym mowa w art. 2, kwotę odpowiadającą udokumentowanej kwocie wypłaconych przez ten podmiot lub tego rolnika odpraw, o których mowa w ust. 1.

3. Zwrotu kwoty, o której mowa w ust. 2, Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje na wniosek podmiotu lub rolnika, o którym mowa w art. 2, na podstawie decyzji wydanej w trybie określonym w art. 83 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350, z późn. zm.[a)]).

4. Ustala się stan zatrudnienia na dzień 30 września 2025 r.

Art. 12. Przychód z tytułu odszkodowania nie stanowi przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.[b)]) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm.[c)]).

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

2) art. 147 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. poz. 1795), który stanowi:

„Art. 147. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 126 pkt 11, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

3) art. 4 ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 737), który stanowi:

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

4) art. 28 ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów (Dz. U. poz. 755), który stanowi:

„Art. 28. Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 22 i art. 27, które wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

2) art. 21 pkt 1, pkt 3 lit. a i b, pkt 4 lit. a i c i pkt 5 lit. a–c, lit. d tiret pierwsze i trzecie oraz lit. e tiret pierwsze i trzecie, które wchodzą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;

3) art. 12, art. 23 i art. 24 ust. 1, które wchodzą w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

5) art. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. poz. 1005), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *W. Czarzasty*

---

a) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 622, 769, 820, 1083, 1160, 1216, 1409, 1413 i 1423.

b) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 340, 368, 620, 680, 1022, 1180, 1301, 1302 i 1366.

c) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 340, 620, 680, 1022, 1074, 1218, 1301, 1426, 1657 i 1658.

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 listopada 2026 r. (Dz. U. poz. 1485)

USTAWA

z dnia 21 sierpnia 1997 r.

o ochronie zwierząt[1)]

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę.

2. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do zwierząt stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rzeczy.

3. Organy administracji publicznej podejmują działania na rzecz ochrony zwierząt, współdziałając w tym zakresie z odpowiednimi instytucjami i organizacjami krajowymi i międzynarodowymi.

Art. 2. 1. Ustawa reguluje postępowanie ze zwierzętami kręgowymi, w tym zwierzętami kręgowymi wykorzystywanymi w celach naukowych lub edukacyjnych w zakresie nieuregulowanym w ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 465 oraz z 2025 r. poz. 1795).

2. (uchylony)

Art. 3. W celu realizacji przepisów ustawy Inspekcja Weterynaryjna oraz inne właściwe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego współdziałają z samorządem lekarsko-weterynaryjnym oraz z innymi instytucjami i organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

Art. 3a. Do postępowań w sprawach:

1) o których mowa w art. 10, art. 13 oraz art. 24a,

2) dotyczących uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji wydanej na podstawie art. 10, art. 13 lub art. 24a oraz w sprawach wznowienia postępowania zakończonego wydaniem takiej decyzji

– nie stosuje się przepisów art. 29 i art. 32 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795 i 1826 oraz z 2026 r. poz. 507) oraz działu III ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2026 r. poz. 30, 507 i 734).

Art. 4. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) (uchylony)

2) „humanitarnym traktowaniu zwierząt” – rozumie się przez to traktowanie uwzględniające potrzeby zwierzęcia i zapewniające mu opiekę i ochronę;

3) „konieczności bezzwłocznego uśmiercenia” – rozumie się przez to obiektywny stan rzeczy stwierdzony, w miarę możliwości, przez lekarza weterynarii, polegający na tym, że zwierzę może dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból, a moralnym obowiązkiem człowieka staje się skrócenie cierpień zwierzęcia;

[1)] Przepisy niniejszej ustawy:
1) wdrażają postanowienia:
   a) dyrektywy Rady 93/119/WE z dnia 22 grudnia 1993 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uboju lub zabijania (Dz. Urz. WE L 340 z 31.12.1993, str. 21, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 15, str. 421, z późn. zm.),
   b) dyrektywy Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt gospodarskich (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 316, z późn. zm.),
   c) dyrektywy Rady 99/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony kur niosek (Dz. Urz. WE L 203 z 03.08.1999, str. 53, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 26, str. 225, z późn. zm.),
   d) dyrektywy Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz. Urz. UE L 182 z 12.07.2007, str. 19),
   e) dyrektywy Rady 2008/119/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony cieląt (Dz. Urz. UE L 10 z 15.01.2009, str. 7),
   f) dyrektywy Rady 2008/120/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiającej minimalne normy ochrony świń (Dz. Urz. UE L 47 z 18.02.2009, str. 5);
2) wykonują postanowienia rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1).

4) „menażerii objazdowej” – rozumie się przez to przedsiębiorcę wykonującego działalność w zakresie organizowania obwoźnych wystaw zwierząt;

5) (uchylony)

6) „ogłuszaniu zwierzęcia” – rozumie się przez to metodę profesjonalnego całkowitego wyłączenia świadomości zwierzęcia, trwającego aż do jego śmierci;

7) „okrutnych metodach w chowie lub hodowli zwierząt” – rozumie się przez to działania lub zaniechania człowieka prowadzące w sposób oczywisty do zmian patologicznych w organizmie zwierzęcia (somatycznych lub psychicznych), zwłaszcza w postaci skutków znoszenia dotkliwego bólu, przymuszania do określonego zachowania się (uległości) głodem, pragnieniem, działaniem prądu elektrycznego (z wyjątkiem używania pastuchów elektrycznych, treserów oraz urządzeń elektrycznych służących do przepędu zwierząt) bądź innymi zabiegami tego rodzaju, w szczególności karmienie i pojenie zwierząt przemocą;

8) „okrutnym traktowaniu” – rozumie się przez to wymienione w ustawie przypadki znęcania się nad zwierzętami oraz inne postępowanie właściciela bądź innej osoby, prowadzące do skutków porównywalnych ze skutkami znęcania się;

9) „pielęgnacji” – rozumie się przez to wszystkie aspekty relacji pomiędzy człowiekiem a zwierzęciem, w szczególności uruchamiane przez człowieka zasoby materialne i niematerialne, aby uzyskać i utrzymać u zwierzęcia stan fizyczny i psychiczny, w którym najlepiej ono znosi warunki bytowania narzucone przez człowieka;

10) „przeciążaniu zwierząt” – rozumie się przez to zmuszanie do nadmiernego wysiłku energetycznego, nieodpowiadającego możliwościom kondycyjnym zwierzęcia ze względu na jego stan fizyczny i zdrowotny;

11) „rażącym zaniedbaniu” – rozumie się przez to drastyczne odstępstwo od określonych w ustawie norm postępowania ze zwierzęciem, a w szczególności w zakresie utrzymywania zwierzęcia w stanie zagłodzenia, brudu, nieleczonej choroby, w niewłaściwym pomieszczeniu i nadmiernej ciasnocie;

12) „szczególnym okrucieństwie” – rozumie się przez to przedsiębranie przez sprawcę działań charakteryzujących się drastycznością form i metod, a zwłaszcza działanie w sposób wyszukany lub powolny, obliczony z premedytacją na zwiększenie rozmiaru cierpień i czasu ich trwania;

13) „ubojni” – rozumie się przez to każdy zakład pozostający pod państwową kontrolą sanitarną i weterynaryjną, przeznaczony do wykonywania uboju zwierząt;

14) „uwięzi” – rozumie się przez to wszelkie urządzenia mechaniczne krępujące swobodę ruchów zwierzęcia, w zakresie możliwości przemieszczania się ponad ustalony zakres, jak też niektóre urządzenia do kierowania ruchami zwierzęcia w sposób zamierzony przez człowieka;

15) „właściwych warunkach bytowania” – rozumie się przez to zapewnienie zwierzęciu możliwości egzystencji, zgodnie z potrzebami danego gatunku, rasy, płci i wieku;

16) „zwierzętach bezdomnych” – rozumie się przez to zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały;

17) „zwierzętach domowych” – rozumie się przez to zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza;

18) „zwierzętach gospodarskich” – rozumie się przez to zwierzęta gospodarskie w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;

19) „zwierzętach laboratoryjnych” – rozumie się przez to zwierzęta laboratoryjne w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych;

20) „zwierzętach wykorzystywanych do celów specjalnych” – rozumie się przez to zwierzęta, których profesjonalna tresura oraz używanie odbywa się na podstawie odrębnych przepisów, regulujących szczegółowe zasady działania jednostek Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Agencji Wywiadu, Policji, Straży Granicznej i innych formacji podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Krajowej Administracji Skarbowej, ratownictwa oraz regulujących zasady szkolenia i wykorzystania psów – przewodników osób ociemniałych;

21) „zwierzętach wolno żyjących (dzikich)” – rozumie się przez to zwierzęta nieudomowione żyjące w warunkach niezależnych od człowieka;

22) (uchylony)

23) (uchylony)

24) „kurczętach brojlerach” – rozumie się przez to ptaki z gatunku Gallus gallus utrzymywane w celu pozyskania mięsa;

25)[2] „schronisku dla zwierząt” – rozumie się przez to zakład w rozumieniu art. 4 pkt 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.[3]), w którym są utrzymywane zwierzęta bezdomne inne niż zwierzęta gospodarskie;

25)[4] „schronisku dla zwierząt” – rozumie się przez to zakład w rozumieniu art. 4 pkt 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.[3]), w którym są utrzymywane zwierzęta bezdomne inne niż zwierzęta gospodarskie, z wyłączeniem domu tymczasowego;

26)[5] „domu tymczasowym” – rozumie się przez to gospodarstwo domowe, w którym zwierzę bezdomne zostało umieszczone przez podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt albo przez organizację społeczną, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w celu zapewnienia temu zwierzęciu opieki;

26)[6] „kojcu” – rozumie się przez to miejsce, w którym utrzymuje się psa na ograniczonej przestrzeni poza lokalem mieszkalnym, z której nieuwiązany pies nie może samodzielne wyjść, znajdujące się na ogrodzonym lub nieogrodzonym terenie.

Art. 5. Każde zwierzę wymaga humanitarnego traktowania.

Art. 6. 1. Zabrania się zabijania zwierząt, z wyjątkiem:

1) uboju i uśmiercania zwierząt gospodarskich oraz uśmiercania dzikich ptaków i ssaków utrzymywanych przez człowieka w celu pozyskania mięsa i skór,

2) połowu ryb zgodnie z przepisami o rybołówstwie i rybactwie śródlądowym,

3) konieczności bezzwłocznego uśmiercenia,

4) działań niezbędnych do usunięcia poważnego zagrożenia sanitarnego ludzi lub zwierząt,

4a) zabicia lub poddania ubojowi zwierząt gospodarskich z nakazu powiatowego lekarza weterynarii, o którym mowa w art. 33b ust. 1,

5) usuwania osobników bezpośrednio zagrażających ludziom lub innym zwierzętom, jeżeli nie jest możliwy inny sposób usunięcia zagrożenia,

6) polowań, odstrzałów i ograniczania populacji zwierząt łownych,

7) usypiania ślepych miotów,

8) czynności podlegających zakazom w stosunku do gatunków chronionych, określonym w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 1315) wykonywanych na podstawie właściwych zezwoleń,

9) uśmiercania zwierząt należących do:

   a) inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii w rozumieniu art. 3 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. Urz. UE L 317 z 04.11.2014, str. 35, z późn. zm.[7]),

   b) inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, umieszczonych na liście inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1589 oraz z 2025 r. poz. 1795),

   c) inwazyjnych gatunków obcych, które prawdopodobnie spełniają kryteria uznania ich za inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Unii, umieszczonych na liście inwazyjnych gatunków obcych, które prawdopodobnie spełniają kryteria uznania ich za inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Unii, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych

– prowadzonych zgodnie z art. 33 oraz przepisami odrębnymi.

---

2) W brzmieniu ustalonym przez art. 108 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. poz. 1795), która weszła w życie z dniem 18 marca 2026 r.; w tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 4.

3) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 57 z 03.03.2017, str. 65, Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 137 z 24.05.2017, str. 40, Dz. Urz. UE L 272 z 31.10.2018, str. 11 oraz Dz. Urz. UE L 48 z 11.02.2021, str. 3.

4) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów (Dz. U. poz. 755), która wejdzie w życie z dniem 11 czerwca 2028 r.; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.

5) Dodany przez art. 21 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.

6) Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. poz. 1005), która wejdzie w życie z dniem 28 lipca 2027 r.

7) Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 317 z 23.11.2016, str. 4.

1a. Zabrania się znęcania nad zwierzętami.

2. Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, a w szczególności:

1) umyślne zranienie lub okaleczenie zwierzęcia, niestanowiące dozwolonego prawem zabiegu lub procedury w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, w tym znakowanie zwierząt stałocieplnych przez wypalanie lub wymrażanie, a także wszelkie zabiegi mające na celu zmianę wyglądu zwierzęcia i wykonywane w celu innym niż ratowanie jego zdrowia lub życia, a w szczególności przycinanie psom uszu i ogonów (kopiowanie);

1a) znakowanie zwierząt stałocieplnych przez wypalanie lub wymrażanie;

2) (uchylony)

3) używanie do pracy albo w celach sportowych lub rozrywkowych zwierząt chorych, a także zbyt młodych lub starych oraz zmuszanie ich do czynności, których wykonywanie może spowodować ból;

4) bicie zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi lub zaopatrzonymi w urządzenia obliczone na sprawianie specjalnego bólu, bicie po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn;

5) przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ładunkami w oczywisty sposób nieodpowiadającymi ich sile i kondycji lub stanowi dróg lub zmuszanie takich zwierząt do zbyt szybkiego biegu;

6) transport zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, rzeźnych i przewożonych na targowiska, przenoszenie lub przepędzanie zwierząt w sposób powodujący ich zbędne cierpienie i stres;

7) używanie uprzęży, pęt, stelaży, więzów lub innych urządzeń zmuszających zwierzę do przebywania w nienaturalnej pozycji, powodujących zbędny ból, uszkodzenia ciała albo śmierć;

8) dokonywanie na zwierzętach zabiegów i operacji chirurgicznych przez osoby nieposiadające wymaganych uprawnień bądź niezgodnie z zasadami sztuki lekarsko-weterynaryjnej, bez zachowania koniecznej ostrożności i oględności oraz w sposób sprawiający ból, któremu można było zapobiec;

9) złośliwe straszenie lub drażnienie zwierząt;

10) utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji;

11) porzucanie zwierzęcia, a w szczególności psa lub kota, przez właściciela bądź przez inną osobę, pod której opieką zwierzę pozostaje;

12) stosowanie okrutnych metod w chowie lub hodowli zwierząt;

13) (uchylony)

14) (uchylony)

15) organizowanie walk zwierząt;

16) obcowanie płciowe ze zwierzęciem (zoofilia);

17) wystawianie zwierzęcia domowego lub gospodarskiego na działanie warunków atmosferycznych, które zagrażają jego zdrowiu lub życiu;

18) transport żywych ryb lub ich przetrzymywanie w celu sprzedaży bez dostatecznej ilości wody umożliwiającej oddychanie;

19) utrzymywanie zwierzęcia bez odpowiedniego pokarmu lub wody przez okres wykraczający poza minimalne potrzeby właściwe dla gatunku.

3.[8)] Znęcaniem się nad zwierzętami, o którym mowa w ust. 2, nie jest płoszenie zwierząt:

1) łownych z terenów zurbanizowanych, jeżeli jest uzasadnione potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa publicznego lub ochrony mienia,

2) łownych z terenów upraw rolnych oraz obrębów hodowlanych, jeżeli ma na celu zapobieganie szkodom,

3) łownych oraz zwierząt objętych ochroną gatunkową na podstawie zezwoleń, o których mowa w art. 56 ust. 1, 2 lub 2b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539 i 1795)

– przy czym płoszenie, o którym mowa w pkt 1 i 2, nie wymaga uzyskania zezwoleń wskazanych w pkt 3.

8) Dodany przez art. 2 ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 737), która weszła w życie z dniem 23 czerwca 2026 r.

Art. 7. 1. Zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia i przekazane:

1) schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub

2) gospodarstwu rolnemu wskazanemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub

3) ogrodowi zoologicznemu, schronisku dla zwierząt, azylowi dla zwierząt lub Centralnemu Azylowi dla Zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. z 2026 r. poz. 1049), jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych.

1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podejmowana jest z urzędu po uzyskaniu informacji od Policji, straży gminnej, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

1b. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.

1c. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 1b, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 1, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

2a. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 3 dni od daty doręczenia decyzji. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpoznaje odwołanie w terminie 7 dni.

3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u dotychczasowego właściciela lub opiekuna zagraża jego życiu lub zdrowiu, policjant, strażnik gminny lub upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, odbiera mu zwierzę, zawiadamiając o tym niezwłocznie wójta (burmistrza, prezydenta miasta), celem podjęcia decyzji w przedmiocie odebrania zwierzęcia.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, kosztami transportu, utrzymania i koniecznego leczenia zwierzęcia obciąża się jego dotychczasowego właściciela lub opiekuna.

5. Do należności z tytułu kosztów określonych w ust. 4 stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

6. Odebrane zwierzę podlega zwrotowi, jeżeli sąd nie orzeknie w trybie art. 35 ust. 3 przepadku zwierzęcia, a także jeżeli postępowanie karne w tej sprawie zostanie umorzone.

Art. 8. 1. (uchylony)

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględni problematykę ochrony zwierząt w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

3. Zarząd województwa przygotowuje i wykonuje program upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego.

4. (uchylony)

5. Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 13 ust. 1, art. 22 ust. 1, art. 22a i art. 33a ust. 2, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Rozdział 2
Zwierzęta domowe

Art. 9. 1. Kto utrzymuje zwierzę domowe, ma obowiązek zapewnić mu pomieszczenie chroniące je przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody.

2.[9)] Zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu. Długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m.

2.[10)] **Zabrania się trzymania psów i kotów na uwięzi.**

[9)] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 10.

[10)] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

3.[11] **Zakaz, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy prowadzenia psa lub kota na smyczy lub uwiązania na czas:**

1) transportu tego zwierzęcia;

2) udziału tego zwierzęcia w wystawie, pokazie, konkursie, występie, treningu lub tresurze;

3) przeprowadzanego na tym zwierzęciu zabiegu lekarsko-weterynaryjnego, profilaktycznego lub pielęgnacyjnego;

4) krótkotrwały i incydentalny, poza miejscem stałego bytowania zwierzęcia, w sposób niepowodujący naruszenia dobrostanu zwierzęcia;

5) niezbędny, poza miejscem stałego bytowania zwierzęcia, w celu zapobieżenia:

a) bezpośredniemu niebezpieczeństwu stwarzanemu przez to zwierzę dla życia lub zdrowia człowieka lub innego zwierzęcia,

b) wyrządzeniu szkody przez to zwierzę

– w sytuacji, gdy zastosowanie innego środka nie jest w danych okolicznościach możliwe.

4.[11] **Psu utrzymywanemu poza lokalem mieszkalnym zapewnia się stałe, swobodne poruszanie się na ogrodzonym terenie.**

5.[11] **W przypadku braku możliwości zapewnienia psu utrzymywanemu poza lokalem mieszkalnym stałego, swobodnego poruszania się po terenie z powodu braku jego ogrodzenia lub stwarzania przez psa niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia człowieka lub innego zwierzęcia, dopuszcza się utrzymywanie psa w kojcu. Utrzymywanie psa w kojcu jest dopuszczalne pod warunkiem, że ma on powierzchnię umożliwiającą temu psu swobodne poruszanie się i możliwość realizacji naturalnych potrzeb oraz trwałą i stabilną konstrukcję, a co najmniej dwa jego boki zawierają prześwity przepuszczające światło i zapewniające swobodny przepływ powietrza.**

6.[11] **Psu utrzymywanemu w kojcu należy zapewnić codzienny ruch poza kojcem, adekwatny do wieku psa, jego stanu zdrowia oraz potrzeb gatunkowych i behawioralnych.**

7.[11] **Minister właściwy do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Głównego Lekarza Weterynarii, określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania psa w kojcu, w szczególności minimalną powierzchnię kojca, mając na względzie wysokość psa w kłębie, liczbę psów utrzymywanych w kojcu, szczególne wymagania suki karmiącej utrzymywanej w kojcu ze szczeniętami do 3. miesiąca życia oraz konieczność zapewniania możliwości swobodnego poruszania się oraz realizacji naturalnych potrzeb zwierzęcia.**

8.[11] **Kto utrzymuje psa w kojcu, nieogrzewanym pomieszczeniu lub na otwartej przestrzeni, ma obowiązek zapewnić psu budę, wykonaną z drewna lub materiałów drewnopochodnych stanowiących barierę termiczną, z izolacją cieplną, chroniącą przed warunkami atmosferycznymi oraz o wielkości dostosowanej do wielkości psa. Budę ustawia się w sposób zapewniający izolację od podłoża. W przypadku utrzymywania więcej niż jednego psa w kojcu, nieogrzewanym pomieszczeniu lub na otwartej przestrzeni każdemu psu zapewnia się budę, z tym że w przypadku suki karmiącej szczenięta do 3. miesiąca życia, szczenięta takie przebywają w budzie zapewnionej dla karmiącej je suki.**

9.[11] **W przypadku psów:**

1) wykorzystywanych do celów specjalnych – nie stosuje się przepisów ust. 2–8;

2) pasterskich wykorzystywanych w czasie sezonowego wypasu kulturowego w trakcie wypasu oraz psów utrzymywanych w:

a) schronisku dla zwierząt,

b) celach hodowlanych w zakładzie w rozumieniu art. 4 pkt 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt") podlegającym rejestracji na zasadach określonych w art. 84 tego rozporządzenia, w którym na rok kalendarzowy rodzą się więcej niż dwa mioty

– nie stosuje się przepisów ust. 4–8.

Art. 9a. 1.[12] Osoba, która napotka porzuconego psa lub kota, w szczególności pozostawionego na uwięzi, ma obowiązek powiadomić o tym najbliższe schronisko dla zwierząt, straż gminną lub Policję.

[11] Dodany przez art. 1 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

[12] Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 21 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

2.[13] **Jeżeli pies lub kot, o którym mowa w ust. 1, pies lub kot odłowiony na podstawie uchwały rady gminy, o której mowa w art. 11a, lub pies dostarczony do schroniska dla zwierząt zgodnie z art. 33a ust. 3 pkt 2, został zarejestrowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów (Dz. U. poz. 755), podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt albo organizacja, o której mowa w art. 11 ust. 4, zapewniająca opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym wzywa właściciela tego psa lub kota do jego odebrania w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Wezwanie doręcza się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej albo elektronicznej. W przypadku odmowy odebrania psa lub kota lub bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt albo organizacja, o której mowa w art. 11 ust. 4, zapewniająca opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym zawiadamia Policję o możliwości popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 35 ust. 1a.**

Art. 10. 1. Prowadzenie hodowli lub utrzymywanie psa rasy uznawanej za agresywną wymaga zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na planowane miejsce prowadzenia hodowli lub utrzymywania psa na wniosek osoby zamierzającej prowadzić taką hodowlę lub utrzymywać takiego psa.

2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie wydaje się, a wydane cofa się, jeżeli pies będzie lub jest utrzymywany w warunkach i w sposób, które stanowią zagrożenie dla ludzi lub zwierząt.

2a. Organem właściwym w sprawie cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, jest wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce prowadzenia hodowli lub utrzymywania psa.

2b. W razie zmiany miejsca prowadzenia hodowli lub utrzymywania psa właściwy organ dokonuje zmiany zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

2c. Rozstrzygnięcia w sprawie wydania zezwolenia oraz cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, są podejmowane w formie decyzji administracyjnej.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Związku Kynologicznego w Polsce, ustala, w drodze rozporządzenia, wykaz ras psów uznawanych za agresywne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i zwierząt.

Art. 10a. 1. Zabrania się:

1) wprowadzania do obrotu zwierząt domowych na targowiskach, targach i giełdach;

2) prowadzenia targowisk, targów i giełd ze sprzedażą zwierząt domowych;

3) wprowadzania do obrotu psów i kotów poza miejscami ich chowu lub hodowli.

2. Zabrania się rozmnażania psów i kotów w celach handlowych.

3. Zabrania się puszczania psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna.

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 3, nie dotyczy terenu prywatnego, jeżeli teren ten jest ogrodzony w sposób uniemożliwiający psu wyjście.

5. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie dotyczy podmiotów prowadzących schroniska dla zwierząt oraz organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

6. Zakaz, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy hodowli zwierząt zarejestrowanych w ogólnokrajowych organizacjach społecznych, których statutowym celem jest działalność związana z hodowlą rasowych psów i kotów.

Art. 10b. 1. Zabrania się nabywania:

1) zwierząt domowych na targowiskach, targach i giełdach;

2) psów i kotów poza miejscami ich chowu lub hodowli.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy nabycia psów i kotów od podmiotów prowadzących schroniska dla zwierząt oraz organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

Art. 11. 1. Zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gmin.

2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zasady i warunki wyłapywania bezdomnych zwierząt.

[13] Dodany przez art. 21 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

3.[14] Zabrania się odławiania zwierząt bezdomnych bez zapewnienia im miejsca w schronisku dla zwierząt, chyba że zwierzę stwarza poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt. Odławianie bezdomnych zwierząt odbywa się wyłącznie na podstawie uchwały rady gminy, o której mowa w art. 11a.

3.[15] Zabrania się odławiania zwierząt bezdomnych bez zapewnienia im miejsca w schronisku dla zwierząt lub w domu tymczasowym, chyba że zwierzę stwarza poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt. Odławianie bezdomnych zwierząt odbywa się wyłącznie na podstawie uchwały rady gminy, o której mowa w art. 11a.

4.[16] Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą zapewniać bezdomnym zwierzętom opiekę i w tym celu prowadzić schroniska dla zwierząt, w porozumieniu z właściwymi organami samorządu terytorialnego.

4.[17] Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w porozumieniu z właściwymi organami samorządu terytorialnego, mogą zapewniać bezdomnym zwierzętom opiekę i w tym celu:

1) prowadzić schroniska dla zwierząt;

2) umieszczać te zwierzęta w domach tymczasowych.

5.[18] Gmina może refundować część albo całość kosztów oznakowania i rejestracji psów i kotów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów, poniesionych przez ich właścicieli, podmioty prowadzące schroniska dla zwierząt lub organizacje, o których mowa w ust. 4, zapewniające opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym, stosownie do posiadanych środków finansowych.

Art. 11a. 1. Rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11 ust. 1, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:

1)[19] zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;

1)[20] zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt lub w domu tymczasowym;

2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;

3) odławianie bezdomnych zwierząt;

4) obligatoryjną sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;

5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;

6) usypianie ślepych miotów;

7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;

8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

3.[21] Program, o którym mowa w ust. 1, może obejmować plan znakowania zwierząt w gminie.

3.[22] Program, o którym mowa w ust. 1, może przewidywać refundację kosztów oznakowania i rejestracji psów lub kotów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów i określać jej tryb i warunki.

3a. Program, o którym mowa w ust. 1, może obejmować plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają.

4.[23] Realizacja zadań, o których mowa w ust. 2 pkt 3–6, może zostać powierzona podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt.

---

[14] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 15.
[15] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[16] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 17.
[17] W brzmieniu ustalonym przez art. 21 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[18] Dodany przez art. 21 pkt 3 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 4.
[19] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 20.
[20] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[21] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 22.
[22] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.
[23] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 24.

4.[24] **Realizacja zadań, o których mowa w ust. 2 pkt 3–6, może zostać powierzona podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt lub organizacji, o której mowa w art. 11 ust. 4, zapewniającej opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym.**

5. Program, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację oraz sposób wydatkowania tych środków. Koszty realizacji programu ponosi gmina.

6. Projekt programu, o którym mowa w ust. 1, przygotowuje wójt (burmistrz, prezydent miasta).

7. Projekt programu, o którym mowa w ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) najpóźniej do dnia 1 lutego przekazuje do zaopiniowania:

1) właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii;

2) organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy;

3) dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy.

8. Podmioty, o których mowa w ust. 7, w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu programu, o którym mowa w ust. 1, wydają opinie o projekcie. Niewydanie opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego programu.

Art. 11b.[25] 1.[26] Podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt jest obowiązany do zapewnienia utrzymywanym w nim zwierzętom opieki, w tym opieki weterynaryjnej, i właściwych warunków bytowania.

1.[27] **Podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt i organizacja, o której mowa w art. 11 ust. 4, zapewniająca opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym są obowiązane do zapewnienia zwierzętom utrzymywanym odpowiednio w schronisku dla zwierząt albo w domu tymczasowym, opieki, w tym opieki weterynaryjnej, i właściwych warunków bytowania.**

2.[28] Zwierzętom utrzymywanym w schronisku dla zwierząt w pomieszczeniach, kojcach lub klatkach zapewnia się możliwość swobodnego poruszania się, ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i stały dostęp do wody.

2.[29] **Zwierzętom utrzymywanym w schronisku dla zwierząt i w domu tymczasowym w pomieszczeniach, kojcach lub klatkach zapewnia się możliwość swobodnego poruszania się, ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i stały dostęp do wody.**

2a.[30] **Podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt może zapewnić opiekę, o której mowa w ust. 1, także przez umieszczenie zwierzęcia wprowadzonego do tego schroniska w domu tymczasowym.**

3. Podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt jest obowiązany do:[31]

Podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt i organizacja, o której mowa w art. 11 ust. 4, zapewniająca opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym są obowiązane do:[32]

1)[33] oznakowania utrzymywanych w nim psów i kotów;

1) (uchylony)[34]

2)[35] prowadzenia dokumentacji dotyczącej utrzymywanych w nim zwierząt zawierającej:

a) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby, która nabyła zwierzę od podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt, albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu, który nabył zwierzę od podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt,

b) inne informacje związane z utrzymywaniem zwierzęcia w schronisku dla zwierząt niebędące danymi osobowymi.

---

[24] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 pkt 4 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[25] Dodany przez art. 108 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
[26] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 27.
[27] W brzmieniu ustalonym przez art. 21 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[28] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 29.
[29] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[30] Dodany przez art. 21 pkt 5 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[31] Wprowadzenie do wyliczenia w tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 32.
[32] Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 21 pkt 5 lit. d tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.
[33] Obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 34.
[34] Przez art. 21 pkt 5 lit. d tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 4.
[35] W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 36.

2)[36] prowadzenia dokumentacji dotyczącej zwierząt utrzymywanych odpowiednio w schronisku dla zwierząt lub w domu tymczasowym zawierającej:

a) adres domu tymczasowego, w którym umieszczono określone zwierzęta, oraz imię i nazwisko osoby, która prowadzi ten dom tymczasowy,

b) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby, która nabyła zwierzę od podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt albo od organizacji, o której mowa w art. 11 ust. 4, zapewniającej opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu, który nabył zwierzę od podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt albo od organizacji, o której mowa w art. 11 ust. 4, zapewniającej opiekę bezdomnym zwierzętom w domu tymczasowym,

c) inne informacje związane z utrzymywaniem zwierzęcia w schronisku dla zwierząt lub w domu tymczasowym niebędące danymi osobowymi.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1)[37] minimalne warunki utrzymywania psów i kotów w schronisku dla zwierząt, w tym minimalne warunki dotyczące lokalizacji schroniska dla zwierząt,

1)[38] minimalne warunki utrzymywania psów i kotów w schronisku dla zwierząt i w domu tymczasowym, w tym minimalne warunki dotyczące lokalizacji schroniska dla zwierząt,

2)[37] zakres opieki sprawowanej nad psami i kotami utrzymywanymi w schronisku dla zwierząt, wymagania dotyczące osoby sprawującej tę opiekę, sposób dokumentowania tej opieki oraz wymagania dotyczące osoby, która odpowiada za przestrzeganie przepisów dotyczących minimalnych warunków utrzymywania psów i kotów w schronisku dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt,

2)[38] zakres opieki sprawowanej nad psami i kotami utrzymywanymi w schronisku dla zwierząt i w domu tymczasowym, wymagania dotyczące osoby sprawującej tę opiekę, sposób dokumentowania tej opieki oraz wymagania dotyczące osoby, która odpowiada za przestrzeganie przepisów dotyczących minimalnych warunków utrzymywania psów i kotów w schronisku dla zwierząt oraz przepisów o ochronie zwierząt,

3)[39] sposób i termin oznakowania psów i kotów utrzymywanych w schronisku dla zwierząt,

3) (uchylony)[40]

4)[37] szczegółowy zakres informacji niebędących danymi osobowymi, jakie są zawarte w dokumentacji dotyczącej zwierząt utrzymywanych w schronisku dla zwierząt, sposób prowadzenia lub udostępniania tej dokumentacji oraz okres jej przechowywania

4)[38] szczegółowy zakres informacji niebędących danymi osobowymi, jakie są zawarte w dokumentacji dotyczącej zwierząt utrzymywanych w schronisku dla zwierząt i w domu tymczasowym, sposób prowadzenia lub udostępniania tej dokumentacji oraz okres jej przechowywania

– mając na względzie liczbę zwierząt utrzymywanych w schronisku dla zwierząt, zapewnienie tym zwierzętom opieki i właściwych warunków bytowania, w tym potrzebę ograniczenia negatywnego wpływu lokalizacji schroniska dla zwierząt na stan fizyczny i psychiczny utrzymywanych zwierząt, w którym najlepiej znoszą warunki bytowania narzucone przez człowieka, zapewnienie kontroli stanu zdrowia tych zwierząt i profilaktyki chorób, możliwości identyfikacji tych zwierząt i ograniczenia ich rozmnażania się oraz umożliwienie organom Inspekcji Weterynaryjnej sprawowania nadzoru nad schroniskami dla zwierząt.[41]

– mając na względzie liczbę zwierząt utrzymywanych w schronisku dla zwierząt i w domu tymczasowym, zapewnienie tym zwierzętom opieki i właściwych warunków bytowania, w tym potrzebę ograniczenia negatywnego wpływu lokalizacji schroniska dla zwierząt na stan fizyczny i psychiczny utrzymywanych zwierząt, w którym najlepiej znoszą warunki bytowania narzucone przez człowieka, zapewnienie kontroli stanu zdrowia tych zwierząt i profilaktyki chorób, możliwości identyfikacji tych zwierząt i ograniczenia ich rozmnażania się, a także potrzebę uwzględnienia specyfiki zapewniania opieki zwierzętom w domach tymczasowych oraz umożliwienie organom Inspekcji Weterynaryjnej sprawowania nadzoru nad schroniskami dla zwierząt i kontroli warunków utrzymywania zwierząt w domach tymczasowych.[42]

---

36) W brzmieniu ustalonym przez art. 21 pkt 5 lit. d tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.

37) W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 38.

38) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 21 pkt 5 lit. e tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.

39) Obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 40.

40) Przez art. 21 pkt 5 lit. e tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

41) Część wspólna w tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 42.

42) Część wspólna w brzmieniu ustalonym przez art. 21 pkt 5 lit. e tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 4; wejdzie w życie z dniem 11 grudnia 2026 r.

Art. 11c.[25)] 1. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza nierzadziej niż raz w roku kontrolę w zakresie spełnienia przez podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt wymagań określonych w ustawie i w przepisach wydanych na podstawie art. 11b ust. 4.

2. Wprowadzenie do schroniska dla zwierząt pierwszego zwierzęcia jest uzależnione od stwierdzenia przez powiatowego lekarza weterynarii w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w ust. 1, że to schronisko dla zwierząt spełnia wymagania określone w ustawie i w przepisach wydanych na podstawie art. 11b ust. 4, co potwierdza protokół tej kontroli.

3. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, w przypadku określonym w ust. 2, przeprowadza się na wniosek podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego wniosku.

4. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu schroniska dla zwierząt zostały naruszone wymagania określone w ustawie lub w przepisach wydanych na podstawie art. 11b ust. 4, w drodze decyzji:

1) nakazuje usunięcie stwierdzonych naruszeń w określonym terminie lub

2) zakazuje wprowadzania zwierząt do schroniska dla zwierząt do czasu usunięcia stwierdzonych naruszeń.

5. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że:

1) pierwsze zwierzę zostało wprowadzone do schroniska dla zwierząt niezgodnie z ust. 2,

2) podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt nie zastosował się do nakazu lub zakazu określonego w decyzji, o której mowa w ust. 4

– w drodze decyzji, zakazuje prowadzenia schroniska dla zwierząt i skreśla podmiot prowadzący schronisko dla zwierząt z rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a oraz b ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. poz. 1795).

6. Powiatowy lekarz weterynarii niezwłocznie informuje o wydaniu decyzji zakazującej prowadzenia schroniska dla zwierząt, o której mowa w ust. 5, Głównego Lekarza Weterynarii za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Rozdział 3

Zwierzęta gospodarskie

Art. 12. 1. Kto utrzymuje zwierzęta gospodarskie jest obowiązany do zapewnienia im opieki i właściwych warunków bytowania.

2. Warunki chowu lub hodowli zwierząt nie mogą powodować urazów i uszkodzeń ciała lub innych cierpień.

3. (uchylony)

3a. (uchylony)

4. Zabrania się tuczu gęsi i kaczek na stłuszczone wątroby.

4a. Z zastrzeżeniem ust. 4b zabrania się utrzymywania cieląt:

1) powyżej 8 tygodnia życia w pojedynczych boksach;

2) na uwięzi, z wyjątkiem pory karmienia, a w czasie jej trwania niedłużej niż jedną godzinę.

4b. Przepis ust. 4a pkt 1 nie dotyczy gospodarstw rolnych, w których jednocześnie utrzymywane jest mniej niż 6 cieląt.

4c.[43)] Zabrania się chowu lub hodowli w celach komercyjnych zwierząt futerkowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 36 oraz z 2025 r. poz. 1795), z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*), w szczególności w celu pozyskania z nich futer lub innych części zwierząt.

4d.[43)] Zabrania się podejmowania działalności, o której mowa w art. 1 *pkt 1 lit. n*[44)] ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o wymaganiach weterynaryjnych przy przemieszczaniu w celach niehandlowych zwierząt domowych towarzyszących podróżnym i zwierząt cyrkowych oraz o stosowaniu substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta-agonistycznym[45)], obejmującej utrzymywanie zwierząt futerkowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*).

---

43) Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. poz. 1696), która weszła w życie z dniem 19 grudnia 2025 r.

44) Uchylona przez art. 114 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

45) Tytuł ustawy zmieniony przez art. 114 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. poz. 1795), która weszła w życie z dniem 18 marca 2026 r.

5. Obsada zwierząt ponad ustalone normy powierzchni dla danego gatunku, wieku i stanu fizjologicznego jest zabroniona.

6. Zabrania się importu zwierząt i produktów zwierzęcych uzyskanych w wyniku chowu lub hodowli z naruszeniem przepisów niniejszej ustawy.

6a. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie przechowuje przez okres 3 lat dokumentację weterynaryjną dotyczącą przebiegu leczenia, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz padłych zwierząt.

7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wymagania i sposób postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej obowiązujących w tym zakresie, mając na względzie zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania i opieki oraz wpływ tych warunków na zdrowie i dobrostan zwierząt.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż wymienione w ust. 7, mając na względzie zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania.

Art. 12a. 1. Posiadacz kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, zwany dalej „posiadaczem kurnika", sprawuje samodzielnie opiekę nad kurczętami brojlerami lub zapewnia sprawowanie tej opieki przez osoby, które:

1) odbyły szkolenie w zakresie przepisów dotyczących ochrony kurcząt brojlerów lub

2) sprawowały opiekę nad kurczętami brojlerami nieprzerwanie od dnia 30 czerwca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., lub

3) ukończyły szkolenie w zakresie warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich, które zostało przeprowadzone w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., i mają zaświadczenie potwierdzające ukończenie takiego szkolenia, lub

4) są absolwentami szkół prowadzących kształcenie:

   a) w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, 904, 982, 1036 i 1123), lub

   b) w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2019 r., lub

   c) w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 i 1019 oraz z 2026 r. poz. 203 i 319) w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r.

   – związanych z chowem lub hodowlą zwierząt, lub

5) są absolwentami szkół wyższych na kierunku weterynaria, zootechnika lub rolnictwo

– zwane dalej „opiekunami".

2. Posiadacz kurnika może powierzyć opiekę nad kurczętami brojlerami również osobie prawnej albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli podmioty te zapewnią, że opiekę nad kurczętami brojlerami będą sprawować osoby spełniające warunki określone w ust. 1.

Art. 12b. 1. Szkolenie, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, jest przeprowadzane przez podmiot, który został upoważniony do prowadzenia takiego szkolenia, w drodze decyzji, przez wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na siedzibę tego podmiotu, a w przypadku osób fizycznych – właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej.

2. Wojewódzki lekarz weterynarii, na wniosek podmiotu, o którym mowa w ust. 1, wydaje upoważnienie do prowadzenia szkolenia, jeżeli podmiot spełnia warunki kadrowe, organizacyjne i techniczne określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 pkt 1 oraz przedstawi:

1) szczegółowy program szkolenia zawierający następujące zagadnienia:

   a) wymagania i sposób postępowania przy utrzymywaniu kurcząt brojlerów,

   b) fizjologię zwierząt, ich potrzeby w zakresie karmienia, pojenia oraz zachowanie zwierząt i pojęcie stresu,

   c) praktyczne aspekty obchodzenia się z kurczętami brojlerami podczas ich wyłapywania, załadunku i transportu,

   d) zasady opieki nad kurczętami brojlerami oraz procedury uśmiercania lub uboju w nagłych przypadkach,

   e) profilaktyczne środki bezpieczeństwa biologicznego;

2) plan realizacji (harmonogram) szkolenia;

3) listę osób, które będą prowadziły szkolenie.

3. Podmioty upoważnione do prowadzenia szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, wydają zaświadczenia o jego ukończeniu osobom, które uczestniczyły we wszystkich zajęciach objętych programem szkolenia, co zostało potwierdzone na liście obecności.

4. Wojewódzki lekarz weterynarii przeprowadza kontrole podmiotu upoważnionego do prowadzenia szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, w zakresie spełniania wymagań kadrowych, organizacyjnych i technicznych umożliwiających przeprowadzenie tego szkolenia i prowadzenia tego szkolenia zgodnie z jego szczegółowym programem.

5. Wojewódzki lekarz weterynarii może cofnąć, w drodze decyzji, upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzi, że podmiot nie spełnia warunków kadrowych, organizacyjnych i technicznych umożliwiających prowadzenie szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, lub prowadzi to szkolenie niezgodnie z jego szczegółowym programem.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki kadrowe, organizacyjne i techniczne, jakie powinien spełniać podmiot upoważniony do prowadzenia szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1, mając na względzie zapewnienie właściwego poziomu prowadzenia tego szkolenia;
2) wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 3, mając na względzie ujednolicenie dokumentów potwierdzających odbycie szkolenia, o którym mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1.

Art. 12c. Posiadacz kurnika lub opiekunowie przekazują osobom wykonującym czynności związane z utrzymywaniem kurcząt brojlerów informacje i instrukcje dotyczące ich utrzymywania, wyłapywania, załadunku i uśmiercania.

Art. 12d. Posiadacz kurnika lub opiekunowie mogą zwiększyć obsadę kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są utrzymywane te kurczęta, jeżeli:

1) są spełnione wymagania dotyczące zwiększenia obsady kurcząt brojlerów w kurniku, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 7;
2) powiadomią o takim zamiarze powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, co najmniej 15 dni przed umieszczeniem stada w tym kurniku, podając planowany poziom obsady.

Art. 12e. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania poziomu obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są utrzymywane te kurczęta, mając na względzie ujednolicenie sposobu obliczania łącznej masy żywych kurcząt brojlerów w przeliczeniu na 1 m^2 dostępnej im powierzchni użytkowej.

Art. 12f. 1. Posiadacz kurnika lub opiekunowie prowadzą dla każdego kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, dokumentację zawierającą:

1) informacje o:
   a) liczbie wprowadzonych kurcząt brojlerów,
   b) powierzchni użytkowej,
   c) liczbie padłych kurcząt brojlerów stwierdzonej podczas każdej kontroli i przyczynach ich śmierci,
   d) liczbie kurcząt brojlerów uśmierconych i przyczynach ich uśmiercenia,
   e) liczbie kurcząt brojlerów pozostałych w stadzie po sprzedaży lub po uśmierceniu;
2) nazwę mieszańca kurcząt brojlerów, jeżeli jest znana.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, jest przechowywana przez 3 lata od dnia umieszczenia kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane, i udostępniana powiatowemu lekarzowi weterynarii.

3. Posiadacz kurnika lub opiekunowie zaopatrują wysyłane do ubojni kurczęta brojlery, pochodzące z kurnika o zwiększonej obsadzie, w informację zawierającą:

1) nazwę mieszańca kurcząt brojlerów, jeżeli jest znana;
2) wskaźnik śmiertelności dziennej, który oblicza się dzieląc liczbę kurcząt brojlerów padłych w kurniku tego samego dnia, w tym uśmierconych z powodu choroby lub z innych przyczyn, przez liczbę kurcząt brojlerów znajdujących się w kurniku w tym dniu, i mnożąc otrzymaną wartość przez 100;
3) skumulowany wskaźnik śmiertelności dziennej, będący sumą wskaźników śmiertelności dziennej.

Art. 12g. 1.[46)] Podmiot prowadzący ubojnię gromadzi, pod nadzorem urzędowego lekarza weterynarii, dane dotyczące gospodarstwa, z którego pochodzą kurczęta brojlery, kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, i liczby kurcząt brojlerów padłych podczas transportu do ubojni oraz dane i informacje, o których mowa w art. 12f ust. 3 pkt 2 i 3.

2.[47)] Urzędowy lekarz weterynarii określa na podstawie wyników badania poubojowego poziom dobrostanu kurcząt brojlerów, w tym częstotliwość występowania przypadków kontaktowego zapalenia skóry, zarobaczenia i chorób ogólnoustrojowych w kurniku, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery, lub w gospodarstwie, z którego pochodziły kurczęta brojlery poddane ubojowi.

3. W przypadku gdy wyniki badania poubojowego lub dane i informacje, o których mowa w art. 12f ust. 3 pkt 2 i 3, wskazują na niski poziom dobrostanu, urzędowy lekarz weterynarii przekazuje informacje zawierające wyniki badania poubojowego posiadaczowi kurnika lub opiekunom oraz powiatowemu lekarzowi weterynarii, właściwemu ze względu na lokalizację kurnika, w którym są utrzymywane kurczęta brojlery.

4. Posiadacz kurnika lub opiekunowie podejmują, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację kurnika, działania mające na celu poprawę dobrostanu kurcząt brojlerów.

Art. 12h. 1. (uchylony)[48)]

2. Powiatowy lekarz weterynarii, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, przekazuje Głównemu Lekarzowi Weterynarii informacje o:

1) (uchylony)[49)]
2) wynikach badań poubojowych, o których mowa w art. 12g ust. 2, i podjętych działaniach mających na celu poprawę dobrostanu kurcząt brojlerów.

Art. 12i. 1. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje Komisji Europejskiej:

1) sprawozdanie z monitorowania wybranych stad kurcząt brojlerów poddanych ubojowi w okresie 12 miesięcy;
2) coroczne sprawozdanie z kontroli przeprowadzonych w gospodarstwach, w których są utrzymywane kurczęta brojlery, wraz z wykazem podjętych działań mających na celu poprawę dobrostanu tych kurcząt.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest przekazywane do dnia 30 czerwca następnego roku.

Art. 12j. Przepisów art. 12a–12i nie stosuje się do:

1) gospodarstw, w których liczba utrzymywanych kurcząt brojlerów jest mniejsza niż 500 sztuk;
2) gospodarstw utrzymujących wyłącznie stada hodowlane;
3) stad hodowlanych w gospodarstwach utrzymujących zarówno stada hodowlane, jak i stada produkcyjne;
4) zakładów wylęgu drobiu;
5) kurcząt utrzymywanych w systemie ekstensywnego chowu ściółkowego z dostępem do wolnego wybiegu, o których mowa w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 543/2008 z dnia 16 czerwca 2008 r. wprowadzającym szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 1243/2007 w sprawie niektórych norm handlowych w odniesieniu do mięsa drobiowego (Dz. Urz. UE L 157 z 17.06.2008, str. 46, z późn. zm.) w załączniku V, w lit. b–e;
6)[50)] kurcząt utrzymywanych zgodnie z metodami produkcji ekologicznej w sposób określony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 1, z późn. zm.[51)]).

---

46) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 108 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
47) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 108 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
48) Przez art. 108 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
49) Przez art. 108 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
50) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 108 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
51) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 29.10.2018, str. 37, Dz. Urz. UE L 305 z 26.11.2019, str. 59, Dz. Urz. UE L 87 z 23.03.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 381 z 13.11.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 402 z 01.12.2020, str. 23, Dz. Urz. UE L 439 z 29.12.2020, str. 32, Dz. Urz. UE L 7 z 11.01.2021, str. 53, Dz. Urz. UE L 60 z 22.02.2021, str. 24, Dz. Urz. UE L 133 z 20.04.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 151 z 03.05.2021, str. 1 i 5, Dz. Urz. UE L 204 z 10.06.2021, str. 47, Dz. Urz. UE L 222 z 22.06.2021, str. 3, Dz. Urz. UE L 318 z 09.09.2021, str. 5, Dz. Urz. UE L 334 z 22.09.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 336 z 23.09.2021, str. 3, Dz. Urz. UE L 98 z 25.03.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 187 z 14.07.2022, str. 60, Dz. Urz. UE L 321 z 15.12.2022, str. 74, Dz. Urz. UE L 29 z 01.02.2023, str. 6, Dz. Urz. UE L 171 z 06.07.2023, str. 43, Dz. Urz. UE L 204 z 17.08.2023, str. 66, Dz. Urz. UE L 214 z 31.08.2023, str. 232–234, Dz. Urz. UE L 2024/2867 z 11.11.2024, Dz. Urz. UE L 2024/90732 z 15.11.2024 oraz Dz. Urz. UE L 2025/405 z 26.02.2025.

Art. 13. 1. Wprowadzenie dotychczas niestosowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej technologii chowu zwierząt wymaga uzyskania zezwolenia marszałka województwa stwierdzającego, że technologia spełnia wymogi określone ustawą.

2. *Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej*[52)] określi, w drodze rozporządzenia, warunki, tryb i sposób wydawania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 14. 1. Sposób i warunki używania zwierząt do pracy nie mogą stwarzać nieuzasadnionego zagrożenia dla ich życia i zdrowia ani zadawać im cierpienia.

2. Zabrania się w szczególności:

1) przeciążania zwierząt;

2) używania do pracy zwierząt chorych lub niedożywionych;

3) używania uprzęży, wędzideł, rzędów wierzchowych, juków, podków, pojazdów lub narzędzi mogących, ze względu na zły stan techniczny lub niewłaściwą konstrukcję, spowodować obrażenia ciała lub śmierć zwierzęcia;

4) używania do popędzania zwierząt przedmiotów lub narzędzi, które mogą spowodować okaleczenie zwierzęcia;

5) zmuszania do wyczerpującego kłusu lub galopu zwierząt ciągnących ładunek;

6) używania do zrywki drewna koni poniżej piątego roku życia.

3. Osoba wykorzystująca zwierzęta do pracy ma obowiązek zapewnić im, w ciągu każdej doby, wypoczynek dla regeneracji sił, właściwy dla danego gatunku.

Rozdział 4

Zwierzęta wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych

Art. 15. 1. Warunki występów, treningów i tresury oraz metody postępowania ze zwierzętami wykorzystywanymi do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych nie mogą zagrażać ich życiu i zdrowiu ani powodować cierpienia.

2. Warunki występów zwierząt, o których mowa w ust. 1, muszą być określone w przygotowanym przez organizatora występu scenariuszu lub odpowiednim programie zatwierdzonym przez Głównego Lekarza Weterynarii albo wskazaną przez niego osobę.

3. Zabrania się stosowania wobec zwierząt farmakologicznych i mechanicznych metod i środków dopingujących.

4. Zwierzęta, o których mowa w ust. 1, powinny mieć zapewniony właściwy wypoczynek. Zabrania się w szczególności wykorzystywania tych zwierząt bezpośrednio po transporcie, bez regeneracji wypoczynkowo-ruchowej.

5. Zwierzętom, o których mowa w ust. 1, należy zapewnić opiekę lekarsko-weterynaryjną.

6. (uchylony)

Art. 16. Zabrania się wykorzystywania zwierząt w widowiskach i sportach noszących znamiona okrucieństwa, w szczególności zabrania się organizowania walk z udziałem byków, psów, kogutów.

Art. 17. 1. Do tresury i pokazów dla celów widowiskowo-rozrywkowych mogą być wykorzystywane tylko zwierzęta urodzone i wychowane w niewoli i tylko takie, którym mogą być zapewnione warunki egzystencji stosowne do potrzeb danego gatunku.

2. Tresura zwierząt do celów widowiskowo-rozrywkowych i obronnych nie może być prowadzona w sposób powodujący ich cierpienie.

3. Nie wolno prowadzić tresury zwierząt wyłącznie w celu zwiększenia ich agresywności.

4. Zabrania się zmuszania zwierząt do wykonywania czynności, które powodują ból lub są sprzeczne z ich naturą.

5. Zabrania się działalności menażerii objazdowych.

6. Zabrania się propagowania lub upowszechniania drastycznych scen zabijania, zadawania cierpienia lub innej przemocy, ze strony człowieka, której ofiarami są zwierzęta, chyba że sceny te mają na celu napiętnowanie okrutnego zachowania wobec zwierząt.

7. Do zwierząt, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 9.

[52)] Obecnie minister właściwy do spraw rolnictwa, na podstawie art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 17 i art. 22 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 1226), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

8. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych, mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki.

9. (uchylony)

Art. 18. 1. Zwierzęta wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych mogą być przetrzymywane, hodowane i prezentowane jedynie w stadninach, cyrkach lub bazach cyrkowych oraz w miejscach przeznaczonych dla zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych, pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej.

2. Przetrzymywanie, hodowla lub prezentacja zwierząt, o których mowa w ust. 1, musi być wykonywana w sposób gwarantujący bezpieczeństwo ludzi i zwierząt.

Rozdział 5
(uchylony)

Rozdział 6
Zwierzęta wolno żyjące (dzikie)

Art. 21. Zwierzęta wolno żyjące stanowią dobro ogólnonarodowe i powinny mieć zapewnione warunki rozwoju i swobodnego bytu, z wyjątkiem tych, o których mowa w art. 33a ust. 1.

Art. 22. 1. Pozyskiwanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu preparowania ich zwłok wymaga zezwolenia marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce wykonywania eksponatów.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się, jeżeli zwłoki zwierząt będą preparowane wyłącznie w celu naukowym, dydaktycznym lub edukacyjnym.

3. W zezwoleniu ustala się warunki i sposób pozyskiwania zwierząt, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii starosty właściwego ze względu na miejsce pozyskiwania tych zwierząt.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do zwierząt wolno żyjących (dzikich), których pozyskiwanie regulują odrębne przepisy.

5. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie wydaje się, a wydane cofa, jeżeli:

1) zachodzi uzasadniona potrzeba ochrony zasobów genetycznych;

2) przemawiają za tym względy sanitarne.

Art. 22a. Pozyskiwanie zwierząt wolno żyjących (dzikich) w celu tworzenia kolekcji spreparowanych zwłok tych zwierząt wymaga zgody marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce tworzenia takiej kolekcji.

Art. 23. (uchylony)

Rozdział 7
Transport zwierząt

Art. 24. Zasady postępowania w zakresie transportu zwierząt kręgowych są określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1/2005”.

Art. 24a. Powiatowy lekarz weterynarii wykonuje zadania i uprawnienia właściwej władzy określone w rozporządzeniu nr 1/2005, w tym:

1) przeprowadza kontrole;

2) wydaje, na wniosek, decyzje w sprawach:

   a) zezwoleń, o których mowa w art. 10 i 11 rozporządzenia nr 1/2005,

   b) licencji, o których mowa w art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2005,

   c) świadectw zatwierdzenia, o których mowa w art. 18 ust. 1 i art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2005.

Art. 24b. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestry, o których mowa w art. 13 ust. 3 i 4, art. 18 ust. 3 i art. 19 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 1/2005, oraz przekazuje Głównemu Lekarzowi Weterynarii, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, informacje zawarte w tych rejestrach, w tym informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego w nich ujawnionego.

Art. 24c. 1. Szkolenia osób, o których mowa w art. 6 ust. 4 i 5 oraz art. 9 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1/2005, prowadzi się po uzyskaniu upoważnienia powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia szkolenia.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji, udziela upoważnienia do prowadzenia szkolenia osób, o których mowa w art. 6 ust. 4 lub 5 lub art. 9 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1/2005, jeżeli podmiot zamierzający je prowadzić przedstawi:

1) program szkolenia uwzględniający zakres określony w załącznikach I, II lub IV do rozporządzenia nr 1/2005;

2) plan realizacji szkolenia;

3) listę osób wyznaczonych do prowadzenia szkolenia.

Art. 24d. W przypadku szkolenia osób, o których mowa w art. 6 ust. 5 rozporządzenia nr 1/2005, powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce prowadzenia szkolenia powołuje komisję egzaminacyjną w celu przeprowadzenia egzaminu kończącego szkolenie.

Art. 24e. 1. Podmiot upoważniony do prowadzenia szkolenia, niezwłocznie po zakończeniu szkolenia, albo komisja egzaminacyjna, niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu kończącego szkolenie, sporządza protokół, który następnie przekazuje powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na miejsce prowadzenia szkolenia.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu protokołu, o którym mowa w ust. 1, wydaje:

1) zaświadczenia albo

2) licencje – w przypadku osób, o których mowa w art. 6 ust. 5 rozporządzenia nr 1/2005

– potwierdzające kwalifikacje w zakresie transportu lub obsługi zwierząt.

Art. 24f. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi:

1) tryb powoływania komisji egzaminacyjnej, o której mowa w art. 24d, oraz kwalifikacje osób wchodzących w jej skład,

2) sposób przeprowadzania egzaminu kończącego szkolenie osób, o których mowa w art. 6 ust. 5 rozporządzenia nr 1/2005,

3) zakres informacji zawartych w protokole, o którym mowa w art. 24e ust. 1,

4) wzory zaświadczeń, o których mowa w art. 24e ust. 2 pkt 1

– mając na względzie zapewnienie uzyskania odpowiednich kwalifikacji w zakresie ochrony zwierząt w czasie transportu, w tym uzyskanie przez osoby przeszkolone wiedzy i umiejętności w zakresie, o którym mowa w załącznikach I, II lub IV do rozporządzenia nr 1/2005.

Art. 24g. Koszty szkolenia ponoszą odpowiednio przewoźnicy, o których mowa w art. 6 ust. 4 rozporządzenia nr 1/2005, albo operatorzy punktów gromadzenia, o których mowa w art. 9 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2005.

Art. 25. Prowadzący pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę, obowiązany jest, w miarę możliwości, do zapewnienia mu stosownej pomocy lub zawiadomienia jednej ze służb, o których mowa w art. 33 ust. 3.

Art. 26. (uchylony)

Rozdział 8
Zabiegi na zwierzętach

Art. 27. 1. Zabiegi lekarsko-weterynaryjne na zwierzętach są dopuszczalne dla ratowania ich życia lub zdrowia oraz dla koniecznego ograniczenia populacji i mogą być przeprowadzane wyłącznie przez osoby uprawnione.

2. Zabiegi lekarsko-weterynaryjne i zootechniczne lub inne zabiegi wynikające z technologii produkcji mogą być wykonywane na zwierzętach wyłącznie przez osoby posiadające kwalifikacje określone odrębnymi przepisami, z zachowaniem koniecznej ostrożności, w sposób zapewniający ograniczenie cierpień i stresu zwierzęcia.

3. Zabiegi powodujące ból wykonuje się w znieczuleniu ogólnym albo miejscowym, z wyjątkiem tych zabiegów, które według zasad sztuki weterynaryjnej wykonuje się bez znieczulenia.

Rozdział 9
(uchylony)

Rozdział 10
Ubój, uśmiercanie i ograniczenie populacji zwierząt

Art. 33. 1. (uchylony)

1a. Uśmiercanie zwierząt może odbywać się wyłącznie w sposób humanitarny polegający na zadawaniu przy tym minimum cierpienia fizycznego i psychicznego.

1b. Jeżeli Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska wydał zezwolenie na zabicie zwierząt objętych ochroną gatunkową, mogą one być uśmiercone przy użyciu broni myśliwskiej przez osoby uprawnione do posiadania tej broni.

2. Jeżeli zachodzą przyczyny, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4, zwierzę może być uśmiercone bez zgody właściciela na podstawie orzeczenia lekarza weterynarii. Ustalenie właściciela i uzyskanie jego zgody nie dotyczy zwierząt chorych na choroby podlegające likwidacji na podstawie przepisów o zdrowiu zwierząt.[53)]

3. W przypadku konieczności bezzwłocznego uśmiercenia, w celu zakończenia cierpień zwierzęcia, potrzebę jego uśmiercenia stwierdza lekarz weterynarii, członek Polskiego Związku Łowieckiego, inspektor organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, funkcjonariusz Policji, straży ochrony kolei, straży gminnej, Straży Granicznej, pracownik Służby Leśnej lub Służby Parków Narodowych, strażnik Państwowej Straży Łowieckiej, strażnik łowiecki lub strażnik Państwowej Straży Rybackiej.

3a. Gdy bezzwłoczne uśmiercenie zwierzęcia jest niezbędne do realizacji zadań związanych z ochroną przyrody na obszarze parku narodowego, potrzebę uśmiercenia zwierzęcia stanowiącego zagrożenie stwierdza w decyzji administracyjnej dyrektor parku narodowego, na którego obszarze znajduje się to zwierzę. Uprawnionymi do wykonania decyzji są upoważnieni przez dyrektora parku narodowego pracownicy wchodzący w skład Służby Parków Narodowych.

4. W razie konieczności bezzwłocznego uśmiercenia, czynność tę dokonuje się przez:

1) podanie środka usypiającego – przez lekarza weterynarii;

2) zastrzelenie zwierzęcia wolno żyjącego (dzikiego) – przez osobę uprawnioną do użycia broni palnej.

Art. 33a. 1. W przypadku gdy zwierzęta stanowią nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej, dopuszcza się podjęcie działań mających na celu ograniczenie populacji tych zwierząt.

2. Sejmik województwa, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, oraz Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze uchwały, miejsce, warunki, czas i sposoby ograniczenia populacji zwierząt, o których mowa w ust. 1.

3. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego może podjąć działania zapobiegające wałęsaniu się psów na terenie obwodu poprzez:

1) pouczenie właściciela psa o obowiązku sprawowania kontroli nad zwierzęciem;

2) odłowienie psa i dostarczenie go właścicielowi, a jeżeli ustalenie tej osoby nie jest możliwe dostarczenie do schroniska dla zwierząt; odłowienie i dostarczenie psa odbywa się na koszt właściciela.

Art. 33b. 1.[54)] Jeżeli na skutek stosowania nakazów, zakazów i ograniczeń wydanych na podstawie przepisów o zdrowiu zwierząt, z uwagi na wzrost liczby lub masy lub wiek zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie nie jest możliwe spełnianie przy utrzymywaniu tych zwierząt warunków lub wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 7 lub 8, powiatowy lekarz weterynarii może, w drodze decyzji, nakazać zabicie lub ubój tych zwierząt.

2.[55)] Za zwierzęta gospodarskie zabite lub poddane ubojowi z nakazu powiatowego lekarza weterynarii, o którym mowa w ust. 1, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa przeznaczonych na likwidację chorób zwierząt.

3.[56)] Do odszkodowania, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 45 ust. 2 i 3, art. 46 i art. 47 ust. 1, 4–7, 9 i 10 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt oraz przepisy wydane na podstawie art. 48 tej ustawy.

---

53) Zdanie drugie ze zmianą wprowadzoną przez art. 108 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
54) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 108 pkt 7 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
55) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 108 pkt 7 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.
56) W brzmieniu ustalonym przez art. 108 pkt 7 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 34. 1.[57] Zwierzę kręgowe w ubojni może zostać uśmiercone tylko po uprzednim pozbawieniu świadomości przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

2. W ubojni wyodrębnia się pomieszczenie do przetrzymywania zwierząt oraz pomieszczenie do ogłuszania i wykrwawiania zwierząt.

3. W uboju domowym zwierzęta kopytne mogą być uśmiercane tylko po uprzednim ich pozbawieniu świadomości przez przyuczonego ubojowca.

4. Zabrania się:

1) uśmiercania zwierząt w okresie stanowiącym 10% czasu trwania ciąży dla danego gatunku, bezpośrednio poprzedzającym planowany termin porodu, oraz 48 godzin po porodzie, z wyjątkiem:
   a) uśmiercania zwierząt w przypadkach określonych w ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych,
   b) konieczności bezzwłocznego uśmiercenia,
   c)[58] wydania przez powiatowego lekarza weterynarii decyzji nakazującej zabicie lub ubój zwierząt na podstawie art. 25 ust. 2 pkt 3 i art. 36 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt;
2) uboju lub uśmiercania zwierząt kręgowych przy udziale dzieci lub w ich obecności;
3) wytrzewiania (patroszenia), oparzania, zdejmowania skóry, wędzenia i oddzielania części zwierząt stałocieplnych, przed ustaniem odruchów oddechowych i mięśniowych.

5. (uchylony)

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) kwalifikacje osób uprawnionych do zawodowego uboju,
2) warunki wyładunku, przemieszczania, przetrzymywania, unieruchamiania w celu dokonania uboju lub uśmiercenia zwierząt,
3) warunki i metody uboju i uśmiercania zwierząt stosownie do gatunku

– mając na względzie zapewnienie humanitarnego traktowania zwierząt podczas ich uboju lub uśmiercania.

Rozdział 10a

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt

Art. 34a. 1. Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.

2. W zakresie wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej oraz osoby wyznaczone przez organy tej Inspekcji posiadają uprawnienia określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 12 oraz z 2025 r. poz. 1795).

3. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z Inspekcją Weterynaryjną w sprawowaniu nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

4. (uchylony)

5. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Rozdział 11

Przepisy karne

Art. 35. 1. Kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 1, art. 33 lub art. 34 ust. 1–4

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

1a. Tej samej karze podlega ten, kto znęca się nad zwierzęciem.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 1a działa ze szczególnym okrucieństwem

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

---

[57] Uznany za niezgodny z Konstytucją z dniem 12 grudnia 2014 r. w zakresie, w jakim nie zezwala na poddawanie zwierząt ubojowi w ubojni (rzeźni) według szczególnych metod wymaganych przez obrzędy religijne, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. akt K 52/13 (Dz. U. poz. 1794).

[58] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 108 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

3. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1, 1a lub 2 sąd orzeka przepadek zwierzęcia, jeżeli sprawca jest jego właścicielem.

3a. Sąd może orzec tytułem środka karnego zakaz posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 lub 1a.

3b. Sąd orzeka tytułem środka karnego zakaz posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 2.

4. Jeżeli sprawca popełnił przestępstwo, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, w związku z wykonywaniem zawodu, prowadzeniem działalności lub wykonywaniem czynności wymagających zezwolenia, które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie, sąd może orzec tytułem środka karnego zakaz:

1) wykonywania wszelkich lub określonych zawodów,

2) prowadzenia wszelkiej lub określonej działalności lub

3) wykonywania wszelkich lub określonych czynności wymagających zezwolenia

– które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie.

4a. Jeżeli sprawca popełnił przestępstwo, o którym mowa w ust. 2, w związku z wykonywaniem zawodu, prowadzeniem działalności lub wykonywaniem czynności wymagających zezwolenia, które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie, sąd orzeka tytułem środka karnego zakaz:

1) wykonywania wszelkich lub określonych zawodów,

2) prowadzenia wszelkiej lub określonej działalności lub

3) wykonywania wszelkich lub określonych czynności wymagających zezwolenia

– które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie.

4b. Zakazy wymienione w ust. 3a–4a orzeka się w latach, od roku do lat 15.

4c. Sąd może orzec przepadek przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy, jeżeli ich właściciel lub inna osoba uprawniona do dysponowania nimi na podstawie towarzyszących okoliczności przewidywała albo mogła przewidzieć, że mogą one zostać użyte do popełnienia przestępstwa.

5. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1, 1a lub 2, sąd orzeka nawiązkę w wysokości od 1000 zł do 100 000 zł na wskazany cel związany z ochroną zwierząt.

6. Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd może orzec zakaz posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt do lat 2.

Art. 36. (uchylony)

Art. 37. 1. Kto narusza nakazy albo zakazy określone w art. 9, art. 10a ust. 1–3, art. 11 ust. 3, art. 12 ust. 1–6, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1–5, art. 16, art. 17 ust. 1–7, art. 18, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 25 lub art. 27

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo do czynu określonego w ust. 1 jest karalne.

3. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek narzędzi lub przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia oraz przedmiotów z niego pochodzących, jak również można orzec przepadek zwierzęcia.

4. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w ust. 1, można orzec nawiązkę w wysokości do 1000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

5.[59)] W razie ukarania za wykroczenie polegające na naruszeniu zakazu, o którym mowa w art. 12 ust. 4c lub 4d, sąd może orzec zakaz posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt, na okres od roku do lat 5.

Art. 37a. 1. Kto prowadzi hodowlę lub utrzymuje psa rasy uznawanej za agresywną bez wymaganego zezwolenia,

podlega karze aresztu lub grzywny.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w ust. 1, można orzec przepadek zwierzęcia.

[59)] Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 43.

Art. 37b. 1. Kto, będąc przewoźnikiem w rozumieniu art. 2 lit. x rozporządzenia nr 1/2005:

1) transportuje zwierzęta bez dokumentów, o których mowa w art. 4, art. 10 i art. 11 rozporządzenia nr 1/2005, lub

2) transportuje zwierzęta bez licencji, o której mowa w art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2005, lub

3) transportuje zwierzęta bez świadectw zatwierdzenia, o których mowa w art. 18 ust. 1 albo art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2005, lub

4) nie zapewnia transportowanym zwierzętom warunków, o których mowa w załączniku I do rozporządzenia nr 1/2005, lub

5) nie wypełnia obowiązku określonego w art. 6 ust. 4 i 6 rozporządzenia nr 1/2005,

podlega karze aresztu lub grzywny.

2. Kto, będąc:

1) opiekunem w rozumieniu art. 2 lit. k rozporządzenia nr 1/2005, nie wypełnia obowiązków określonych w art. 8 tego rozporządzenia,

2) operatorem punktu gromadzenia zwierząt, nie wypełnia obowiązków określonych w art. 9 rozporządzenia nr 1/2005,

podlega karze aresztu lub grzywny.

Art. 37ba. Grzywny, o których mowa w art. 37b, pobierane przez organy Inspekcji Transportu Drogowego stanowią wpływy Funduszu rozwoju przewozów autobusowych, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 756 i 912).

Art. 37c. (uchylony)

Art. 37d. 1. Kto:

1) będąc posiadaczem kurnika nie zapewnia sprawowania opieki nad kurczętami brojlerami przez osoby spełniające warunki, o których mowa w art. 12a ust. 1,

2) zwiększa obsadę kurcząt brojlerów wbrew wymaganiom określonym w art. 12d,

3) nie prowadzi dokumentacji, o której mowa w art. 12f ust. 1, lub prowadzi ją niezgodnie z tym przepisem,

4) nie przechowuje lub nie udostępnia dokumentacji, o której mowa w art. 12f ust. 1, zgodnie z przepisem art. 12f ust. 2,

5) nie zaopatruje wysyłanych do ubojni kurcząt brojlerów pochodzących z kurnika o zwiększonej obsadzie w informacje, o których mowa w art. 12f ust. 3

– podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 37e. 1. Kto narusza zakazy określone w art. 10b ust. 1 podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 38. 1. Sąd przekazuje zawiadomienie o wydanym prawomocnym orzeczeniu o przepadku zwierzęcia organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, biorącej udział w postępowaniu lub innej organizacji o takim samym statutowym celu działania.

2. Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 1, po otrzymaniu zawiadomienia jest obowiązana powiadomić niezwłocznie powiatowego lekarza weterynarii o wejściu w posiadanie zwierzęcia.

3. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, powiatowy lekarz weterynarii niezwłocznie przeprowadza badanie zwierzęcia.

4. Organizacja społeczna, o której mowa w ust. 2, przekazuje zwierzę nieodpłatnie:

1) schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe, lub

2) gospodarstwu rolnemu wskazanemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub

3) ogrodowi zoologicznemu lub schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę laboratoryjne lub zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych.

5. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 4, następuje za zgodą podmiotu, któremu zwierzę ma być przekazane.

6. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 5, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust. 4, zwierzę może zostać nieodpłatnie przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę.

7. Z przekazania zwierzęcia sporządza się protokół, który zawiera:

1) datę przekazania zwierzęcia;
2) nazwę, siedzibę i adres organizacji społecznej przekazującej zwierzę;
3) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej albo imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby fizycznej, której zwierzę jest przekazywane;
4) określenie gatunku, wieku i płci zwierzęcia;
5) informację o stanie zdrowia zwierzęcia.

8. Koszty wykonania orzeczenia o przepadku zwierzęcia ponosi skazany.

Art. 38a. 1. W razie orzeczenia zakazu posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt, sąd wyznacza sprawcy odpowiedni termin na przekazanie zwierząt w posiadanie innej osobie lub instytucji i poinformowanie o tym sądu.

2. W razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu i stwierdzenia przez sąd, że skazany wbrew zakazowi jest posiadaczem zwierzęcia, sąd wydaje postanowienie o czasowym odebraniu skazanemu tego zwierzęcia.

3. Odpis postanowienia przesyła się właściwemu ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) w celu wykonania.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) wydaje decyzję, w której określa miejsce przekazania zwierzęcia, o którym mowa w art. 7 ust. 1.

5. Przepisy art. 7 ust. 1a–5 stosuje się odpowiednio.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się również w sytuacji, gdy skazany wejdzie w posiadanie zwierzęcia w okresie trwania zakazu.

7. W razie skazania za przestępstwo polegające na niestosowaniu się do orzeczonego przez sąd zakazu posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt, o którym mowa w art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2026 r. poz. 1342), sąd orzeka przepadek zwierzęcia.

Art. 38b. 1. W razie orzeczenia zakazu, o którym mowa w art. 35 ust. 4 lub 4a, przepis art. 84 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oraz przepisy art. 180, art. 181, art. 183, art. 184, art. 185 i art. 186a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2026 r. poz. 1307) stosuje się odpowiednio.

2. W razie orzeczenia zakazu wykonywania określonych zawodów, prowadzenia określonej działalności lub wykonywania określonych czynności, o którym mowa w art. 35 ust. 4 lub 4a, sąd przesyła odpis wyroku także powiatowemu lekarzowi weterynarii, właściwemu dla miejsca zamieszkania skazanego.

Art. 39. W sprawach o przestępstwa określone w art. 35 ust. 1, 1a lub 2 oraz wykroczenia określone w art. 37, a także w postępowaniu w sprawach nieletnich o czyn karalny określony w art. 35 ust. 1, 1a lub 2, prawa pokrzywdzonego może wykonywać organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

Art. 40. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą współdziałać z właściwymi instytucjami państwowymi i samorządowymi w ujawnianiu oraz ściganiu przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 41. (pominięty)

Art. 42. (pominięty)

Art. 43. Traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 1932 r. poz. 417, z 1969 r. poz. 95, z 1971 r. poz. 115 oraz z 1997 r. poz. 554).

Art. 44. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia[60)], z tym że przepis art. 12 ust. 4 oraz art. 34 ust. 3 w zakresie wykonywania uboju przez przyuczonego ubojowca wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

60) Ustawa została ogłoszona w dniu 23 września 1997 r.